

SAĞLIK KURUMLARINDA
FİNANSAL
YÖNETİM VE MALİYET
ANALİZİ

Prof. Dr. İsmail AĞIRBAŞ

3. Baskı

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ' ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

SAĞLIK KURUMLARINDA FİNANSAL YÖNETİM VE MALİYET ANALİZİ

İsmail Ağırbaş

Kapak Tasarımı ve Sayfa Düzeni: Gamze Uçak

ISBN: 978-605-4627-80-6

©Siyasal Kitabevi Tüm Hakları Saklıdır.

1. Baskı: Ağustos 2014

2. Baskı: Temmuz 2020

3. Baskı: Kasım 2022

Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 14016

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

Baskı

Ankamat Matbaacılık Sanayi Tic.Limited Şirketi

Sertifika No: 46700

1344. Cadde No: 60

İvedik Organize Sanayi Bölgesi

Yenimahalle – ANKARA

Tel: 0(312) 394 54 94 – 95

Dağıtım:

Siyasal Yayın Dağıtım

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

İçindekiler

1. Baskı Önsöz.....	11
2. Baskı Sunuş ve Teşekkür.....	13
3. Baskı Sunuş ve Teşekkür.....	15
1. Bölüm: Sağlık Kurumlarında Finansal Yönetime Giriş.....	17
1.1. Finansman ve Finans Kavramları	18
1.2. Sağlık Kurumlarında Finansal Yönetim.....	21
1.3. Finans Fonksiyonunda Gelişmeler ve Finansal Amaç.....	24
1.4. Finansal Amaç.....	26
2. Sağlık Kurumlarında Finansal Yönetimin Gelişmesine Etki Eden Faktörler.....	28
3. Finansal Yöneticinin Görevleri	31
4. Finansal (Mali) Piyasalar	34
4.1. Para Piyasası	35
4.2. Sermaye Piyasası.....	36
5. Finansal Tablolar	38
5.1. Finansal Tabloların Özellikleri	38
5.2. Finansal Tablo Türleri.....	39
5.2.1. Bilanço (Finansal Durum Tablosu).....	40
5.2.2. Gelir Tablosu (Gelir – Gider Tablosu)	52
5.2.3. Satışların Maliyeti Tablosu	57
5.2.4. Fon Akım Tabloları	58
5.2.5. Kâr Dağıtım Tablosu	59
5.2.6. Özkaynaklar Değişim Tablosu	60
5.2.7. Sağlık Kurumlarında Finansal Tablo Türleri	60
6. Finansal Yönetimin Diğer Bilim Dallarıyla İlişkisi.....	64
6.1. Birincil Disiplinler	65
6.2. İkincil Disiplinler	67
6.3. Üçüncül Disiplinler	68
2. Bölüm: Sağlık Kurumlarında Finansal Analiz	73
1. Giriş.....	73
2. Finansal Analizin Tanımı ve Yararları	73
3. Finansal Analiz Türleri.....	74
3.1. Amacına Göre Finansal Analiz.....	74

3.2. Kapsamına Göre Finansal Analiz	75
3.3. Analizi Yapanın Niteliğine Göre Finansal Analiz	76
4. Finansal Tablo Analiz Teknikleri	76
4.1. Oran Analizi Yöntemi ile Analiz (Rasyo Analizi)	77
4.1.1. Likidite Durumun Analizine İlişkin Oranlar	78
4.1.2. Finansal Yapının Analizine İlişkin Oranlar	84
4.1.3. Çalışma Durumun Analizine İlişkin Oranlar (Faaliyet Oranları)	91
4.1.4. Kârlılık Durumunun Analizine İlişkin Oranlar	100
4.1.4.1. Kâr ile Satışlar Arasındaki İlişkileri Gösteren Oranlar	100
4.1.4.2. Kâr ile Yatırımlar Arasındaki İlişkileri Gösteren Oranlar	102
4.2. Karşılaştırmalı Tablolar Analizi (Yatay Analiz)	105
4.3. Yüzde Yöntemi ile Analiz (Dikey Analiz)	107
4.4. Eğilim Yüzdeleri Yöntemi ile Analiz (Trend Analizi)	109
5. Yüksek Enflasyon ve Finansal Tablolar	110
5.1. Enflasyonun Bilanço Üzerindeki Etkileri	112
5.1.1. Enflasyonun Varlıklara Etkisi	112
5.1.2. Enflasyonun Kaynaklara Etkisi	113
5.2. Enflasyonun Gelir Tablosu Üzerindeki Etkileri	113
5.3. Enflasyonun Finansal Tablolar Üzerindeki Etkisinin Giderilmesi	114
5.4. Genel Fiyat Endeksine Göre Finansal Tabloların Düzenlenmesi	114
5.4.1. Genel Fiyat Düzeyine Göre Bilançonun Düzenlenmesi	115
5.4.1.1. Parasal Kalemlerin Düzeltilmesi	115
5.4.1.2. Parasal Olmayan Kalemlerin Düzeltilmesi	116
5.4.1.3. Özkaynakların Düzeltilmesi	116
5.4.2. Genel Fiyat Düzeyine Göre Gelir Tablosunun Düzenlenmesi	116
5.4.2.1. Dönem İçinde Ortaya Çıkan İşlemlerin Düzeltilmesi	117
5.4.2.2. Dönem Başı ve Dönem Sonu Stok Kalemlerinin Düzeltilmesi	117
5.4.2.3. Döneme İlişkin Amortisman ve İtfa Paylarının Düzeltilmesi	117
5.4.2.4. Parasal Olmayan Kalemlerin Satışından Sağlanan Kâr ve Zararın Düzeltilmesi	118
5.4.2.5. Parasal Kalemlerin Neden Olduğu Satın alma Gücü Kazanç veya Kayıplarının Hesaplanması	118

3. Bölüm: Sağlık Kurumlarında Finansal Planlama 121

1. Giriş	121
2. Plan Çeşitleri	126
2.1. Planlama Düzeylerine Göre	126
2.2. Sürelerine Göre	128
2.3. Kapsamlarına Göre	129
2.4. Kullanım Biçimlerine göre	130
3. Planlama ve Bütçeleme	130
3.1. Kamu Sağlık Kurumları Bütçesi	131
3.2. Genel ve Özel Bütçe Sistemi	132
3.2.1. Genel ve Özel Bütçe Hazırlık Aşaması	137
3.2.2. Cumhurbaşkanlığı Aşaması	140

3.2.3. Yasama Aşaması.....	140
3.2.4. Uygulama Aşaması	142
3.2.5. Denetim Aşaması	149
3.3. Döner Sermaye İşletmeleri	150
3.3.1. Döner Sermaye İşletme Bütçesi	156
3.3.2. Bütçenin Hazırlanması, Onaylanması ve Uygulanması	156
3.4. Özel Sağlık Kurumları İşletme Bütçesi.....	170
3.4.1. Sağlık Kurumu Satış (Gelir) Bütçesi	171
3.4.2. Sağlık Kurumu Üretim Bütçesi.....	173
3.4.3. Sağlık Hizmeti Satış Maliyeti Bütçesi.....	175
3.4.4. Faaliyet Giderleri Bütçeleri.....	175
3.4.5. Sağlık Kurumu Yatırım Bütçesi	176
3.4.6. Sağlık Kurumu Nakit Bütçesi	177
3.4.7. Sağlık Kurumu Proforma Bilanço ve Gelir Tablosu.....	177
4. Bölüm: Sağlık Kurumlarında Finansal Örgütlenme	183
1. Giriş.....	183
1.1. İşlerin Tanımlanması	183
1.2. İşlerin Bölümlere Ayrılması	184
1.3. Örgütsel Yapının Kurulması.....	184
1.4. Görev, Yetki ve Sorumluluklarının Belirlenmesi.....	184
1.5. Örgüt Şemaları ve Örgüt El Kitaplarının Hazırlanması	185
1.6. Türkiye Sağlık Sisteminin Organizasyonel Yapısı.....	187
2. Sağlık Bakanlığında Finansal Örgütlenme	189
2.1. Sağlık Bakanlığı Merkez Teşkilatında Finansal Örgütlenme	189
2.1.1. Sağlık Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığının Görevleri.....	191
2.1.2. Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğünde Finansal Örgütlenme	193
2.1.2.1 Döner Sermaye Bütçe ve Muhasebe İşlemleri Dairesi Başkanlığı	195
2.2. Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatında Finansal Örgütlenme	197
2.2.1 Sağlık Bakanlığı Hastanelerinde Finansal Örgütlenme	198
2.2.1.1. İdari ve Mali Hizmetler Müdürünün Görev, Yetki ve Sorumlulukları	201
3. Sağlık Bakanlığı Bağlı Kuruluşlarında Finansal Örgütlenme	204
3.1. Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu	204
3.2. Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü	204
4. Üniversiteler ve Bağlı Sağlık Kurumlarında Finansal Örgütlenme.....	205
4.1. Üniversite Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı Görev Yetki ve Sorumlulukları.....	205
4.2. Üniversite Döner Sermaye İşletmeleri Yönetim Yapısı	208
4.3. Üniversite Döner Sermaye İşletmeleri Örgüt Yapısı.....	208
4.4. Üniversite Hastanelerinde Finansal Örgütlenme	210
5. Özel Hastanelerde Finansal Örgütlenme	215

5. Bölüm: Sağlık Kurumlarında Dönen Varlıkların Yönetimi	223
1. Giriş.....	223
2. Paranın Zaman Değeri	224
2.1. Basit Faiz	225
2.2. Bileşik Faiz.....	227
2.3. Gelecek Değer ve Gelecek Değer Faktörü.....	228
2.4. Bugünkü Değer ve Bugünkü Değer Faktörü.....	230
2.5. Gelecek Değer Faktörü Anüite (GDFA).....	231
3. Sağlık Kurumlarında İşletme Sermayesi Yönetimi	236
3.1. İşletme Sermayesi Belirleme Yöntemleri	238
3.1.1. Yıllık Faaliyet Devri Katsayısı Yöntemi	238
3.1.2. Günlük Gider Tutarı Yöntemi	239
3.1.3. Schmallenbach Yöntemi.....	240
3.2. İşletme Sermayesi Finanslama Yöntemleri	240
3.2.1. Dengeli Finanslama Stratejisi	240
3.2.2. İhtiyatlı Finanslama Stratejisi	241
3.2.3. Atılgan Finanslama Stratejisi	241
3.3. Sağlık Kurumlarında İşletme Sermayesi Döngüsü.....	241
3.4. İşletme Sermayesi Yönetiminin Sağlık Kurumları Açısından Önemi.....	243
4. Sağlık Kurumlarında Hazır Değerler ve Nakit Yönetimi.....	244
4.1. Nakit Bulundurma Nedenleri	246
4.2. Nakit Bulundurmanın Yararları ve Sakıncaları	247
4.3. Hazır Değerler ve Nakit Yönetiminde Etkililiği Artırma Yöntemleri	248
4.4. Nakit Gereksinimin Belirlenmesinde Kullanılan Modeller	250
4.4.1. Baumol Modeli.....	251
4.4.2. Miller - Orr Modeli	252
4.4.3. Beranek Modeli.....	253
5. Sağlık Kurumlarında Alacakların Yönetimi	254
5.1. Vadelerine Göre Alacaklar	256
5.2. Niteliklerine Göre Alacaklar	256
5.3. Vergi Usulü Açısından Alacaklar.....	256
5.4. Alacaklara Yapılan Yatırımı Etkileyen Faktörler	256
5.5. Sağlık Kurumlarında Alacakların Yönetim Süreci	257
5.5.1. Sağlık Hizmeti Sunucularının Faturalarının İncelenmesine ve Bedellerinin Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik.....	258
5.5.2. Sağlık Uygulama Tebliği (SUT)	258
5.5.3. Fatura İnceleme Usul ve Esasları.....	259
5.5.4. Genel Sağlık Sigortası Kapsamındaki Hastalar İçin Faturalama İş Akış Şeması	260
5.6. Alacakları Finanse Etme Yöntemleri	274
5.6.1. Alacakların İskonto Ettirilmesi.....	274
5.6.2. Faktöring	274
5.6.3. Forfaiting.....	275
5.7. Alacakların Yönetiminde Etkililiği Arttırıcı Yöntemler	275
6. Sağlık Kurumlarında Stokların Yönetimi	276

6.1. Sağlık Kurumlarında Stok Türleri.....	277
6.1.1. Tıbbi Stoklar	278
6.1.2. Diğer Stoklar	278
6.2. Stok Bulundurmayı Etkileyen Faktörler	279
6.3. Stok Maliyetleri ve Optimum Stok Miktarının Belirlenmesi.....	279
6.4. Stok Kontrol Yöntemleri.....	282
6.4.1. Geleneksel Stok Kontrol Yöntemleri	282
6.4.2. Modern Stok Kontrol Yöntemleri	285
6.5. Stok Yönetiminde Etkililiği Arttırma Yöntemleri	286
6. Bölüm: Sağlık Kurumlarında Duran Varlıkların Yönetimi.....	289
1. Giriş.....	289
2. Sağlık Kurumları Açısından Duran Varlık Yatırımlarının Önemi	291
3. Sağlık Kurumlarında Maddi Duran Varlık Yatırım Türleri	293
3.1. Pazar Genişletmeye veya Hizmet Çeşitlendirmeye Yönelik Yatırımlar	293
3.2. Sağlık Kurumunun Bakım- Onarımı ve Yenileme Yatırımları	294
3.3. Maliyet Tasarrufu Sağlamaya Yönelik Yatırımlar	295
3.4. Diğer Yatırımlar	295
4. Yatırım Projelerinin Değerlendirilmesi: Sermaye Bütçelemeesi	296
4.1. Sermaye Bütçelemeesi Süreci	297
4.2. Sermaye Bütçelemeesi Yöntemleri	299
4.2.1. Paranın Zaman Değerini Göz Önünde Bulundurmayan Yöntemler	300
4.2.1.1 - Yatırımın Ortalama Karlılığı (Return on Investment).....	300
4.2.1.2. Geri Ödeme Süresi Yöntemi (Pay Back Period)	302
4.2.2. Paranın Zaman Değerini Göz Önünde Bulunduran Yöntemler	305
4.2.2.1. Net Bugünkü Değer Yöntemi (Net Present Value)	305
4.2.2.2 - İç Verimlilik (İç Karlılık/İç Getiri) Oranı Yöntemi.....	308
(Internal Rate of Return)	308
4.2.2.3. Kârlılık Endeksi (Profitability Index).....	311
4.2.2.4. Maliyet Fayda Endeksi Yöntemi	313
4.2.2.5. Ekonomik Katma Değer Yöntemi (Economic Value Added (EVA))	329
4.2.3. Belirsizlik Şartları Altında Sermaye Bütçelemeesi Yöntemleri	330
4.2.3.1. Riske Göre Düzeltilmiş İskonto Oranı Yöntemi.....	331
4.2.3.2 - Belirlilik Eşdeğeri (Eşiti) Yöntemi.....	332
4.2.3.3. Duyarlılık Analizi.....	333
4.2.3.4. Senaryo Analizi.....	333
4.2.3.5. Monte Carlo Simülasyonu.....	334
4.2.3.6. Karar Ağacı Analizi.....	335
5. Duran Varlık Yatırımlarında Satın Almaya Alternatif Bir Yöntem: Finansal Kiralama (Leasing)	335
5.1. Finansal Kiralama Süreci	342
5.2. Finansal Kiralama Koşulları	343
5.3. Finansal Kiralamanın Yararları	344

5.3.1. Sağlık Kurumu Açısından Yararları	344
5.3.3. Kiralayan Açısından Yararları.....	345
5.4. Finansal Kiralamanın Sakıncaları.....	345

7. Bölüm: Sağlık Kurumlarında Kaynakların Yönetimi 349

1. Giriş.....	349
2. Yabancı Kaynak İle (Borç) Finansman	351
2.1. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklarla Finansman.....	351
2.2. Kısa Vadeli Finansman Kaynakları.....	354
2.2.1.Kısa Süreli Ticari Borçlar (Satıcı Kredileri)	354
2.2.2. Kısa Süreli Banka Kredileri.....	356
2.2.3. Kısa Süreli Finansman Bonoları	357
2.2.4. Faktöring	357
2.2.5. Kısa Süreli Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler.....	358
2.2.6. Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	359
2.3. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklarla Finansman.....	360
2.3.1. Uzun Vadeli Borçlarla Finansmanın Avantajlı Yönleri	361
2.3.2. Uzun Vadeli Borçlarla Finansmanın Dezavantajlı Yönleri.....	361
2.4. Uzun Vadeli Finansman Kaynakları	362
2.4.1.Uzun Vadeli Banka Kredileri.....	363
2.4.2.Tahvil (Borç Senedi) Çıkarılması	363
2.4.3.Taksitli Donanım (Makine – Teçhizat) Kredileri	367
2.4.4. Dönen (Devreden - Rotatif) Krediler	368
2.4.5. Finansal Kiralama (Leasing) Yoluyla Finansman	368
2.4.6. Uzun Vadeli Ticari Krediler (Uzun Vadeli Satıcı Kredileri)	368
2.4.7. Forfaiting.....	369
3. Özkaynakla Finansman	370
3.1. Özkaynakla Finansman Kararını Etkileyen Faktörler	374
3.1.1. Sağlık Kurumunun Satış ve Karlarının İstikrarı.....	375
3.1.2. Geleceğe Yönelik Tahminler.....	375
3.1.3. Uygun Alternatif Finansman Kaynağı Bulunmaması	375
3.1.4. Sağlık Kurumunun Finansal Yapısı (Borçlanma Oranı)	376
3.1.5. Sağlık Kurumunun Likidite Durumu	376
3.1.6. Kaynak Maliyeti.....	376
3.1.7. Finansal Kaldıraç Etkisi	377
3.1.8. Sağlık Kurumunun Kısa Sürede Büyüme Arzusu.....	377
3.1.9. Kredi Sözleşmelerinde Yer Alan Koşullar.....	377
3.1.10. Teşvik Uygulamalarından Yararlanma İsteği	377
3.1.11. Halka Açılma İsteği	377
3.2. Özkaynaklar İçerisinde Yer Alan Hesap Grupları.....	378
3.2.1. Ödenmiş Sermaye	378
3.1.2. Sermaye Yedekleri	378
3.1.3. Kâr Yedekleri	378
3.1.4. Geçmiş Yıllar Kârları	379
3.1.5. Geçmiş Yıllar Zararları	379

3.1.6. Dönem Net Karı/Zararı.....	379
4. Sermaye (Kaynak) Maliyeti	379
4.1. Yabancı Kaynak Maliyetinin Hesaplanması.....	381
4.2. Özkaynak Maliyetinin Hesaplanması	383
4.2.1. Adi Hisse Senedi Maliyeti.....	383
4.2.2. Yeni İhraç Edilen Hisse Senedi Maliyeti.....	385
4.2.3. Dağıtılmayan Kârların Maliyeti.....	385
4.3. Ağırlıklı Ortalama Sermaye Maliyetinin (AOSM) Hesaplanması	387
5. Sermaye (Kaynak) Yapısı	388
5.1. Sermaye Yapısı ile İlgili Klasik Yaklaşımlar.....	390
5.1.1. Net Gelir Yaklaşımı	390
5.1.2. Net Faaliyet Geliri Yaklaşımı.....	391
5.1.3. Geleneksel Yaklaşım.....	393
5.1.4. Modigliani-Miller (MM) Yaklaşımı.....	394
5.2. Sermaye Yapısı ile İlgili Modern Yaklaşımlar.....	395
5.2.1. Ödünleşme Yaklaşımı	395
5.2.2. Bilgi Asimetrisi Yaklaşımı.....	395
5.2.3. Finansman Hiyerarşisi Yaklaşımı	396
5.2.4. Piyasa Zamanlaması Yaklaşımı	396
6. Optimal Sermaye Yapısı	396
6.1. Hisse Başına Kâr Analizi.....	398
6.2. Nakit Akışı Analizi.....	400
6.3. Risk Analizi	400
6.4. Esneklik Analizi.....	401
7. Finansman Kararlarının Önemi ve Dikkate Alınması Gereken Konular.....	402
8. Bölüm: Sağlık Kurumlarında Maliyet Analizi.....	409
1. Giriş.....	409
2. Sağlık Kurumlarında Maliyet Analizi	409
2.1. Çıktıların Belirlenmesi	411
2.2. Gider Yerlerinin Tanımlanması.....	412
2.2.1. Esas Üretim Gider Yerleri	413
2.2.2. Yardımcı Üretim Gider Yerleri	414
2.2.3. Yönetim ve Destek Hizmet Gider Yerleri.....	414
2.3. Gider Türlerinin Belirlenmesi	415
2.3.1. Giderleri Türlerine Göre Sınıflandırma.....	415
2.3.2. Giderleri Çıktılara Yüklenmesine Göre Sınıflandırma	416
2.3.3. Giderlerin Üretim Miktarına Göre Ayrımı	416
2.3.4. <i>Giderleri İşletme Fonksiyonlarına Göre Sınıflandırma</i>	417
2.4. Giderlerin Gider Yerlerine Dağıtımı.....	418
2.5. Yönetim ve Destek Gider Yerlerindeki Giderlerin Yardımcı ve Esas Üretim Gider Yerlerine Dağıtımı	419
2.5.1. Dolaysız (Basit) Dağıtım Yöntemi	420
2.5.2. Kademeli (Basamaklı) Dağıtım Yöntemi	420
2.5.3. Tekrarlanan (Çift Bölüştürme) Dağıtım Yöntemi.....	421

2.5.4. Çok Sayılı Bölüştürme Yöntemi	421
2.5.5. Planlı (Standart) Dağıtım Yöntemi.....	422
2.6. Yardımcı ve Esas Üretim Gider Yerlerinin Toplam ve Birim Maliyetlerin Hesaplanarak Maliyet Fonksiyonlarının Oluşturulması	422

1. Baskı Önsöz

Bir ülkenin en önemli kaynağı insandır. Toplumunu oluşturan bireylerin ve dolayısıyla toplumun en büyük zenginliği ise sağlığıdır. Bu nedenle sağlık sorunlarını belli düzeyde çözmüş olan ülkelerde genel olarak ekonomik, siyasal ve sosyal yapılar da sağlıklıdır. Birey ve toplum hayatında önemli bir yeri olan sağlık ve sağlık hizmetleri için yapılan harcamalar giderek artmaktadır. Ülkeler Gayri Safi Yurtiçi Hâsıllarının, bireyler de gelirlerinin önemli bir kısmını sağlık harcamaları için kullanmaktadır. Bunun bir sonucu olarak sağlık hizmetleri maliyeti sürekli olarak gündemde olan önemli konulardan biridir.

Toplumlara çeşitli sağlık hizmetleri sunan sağlık kurumları, sağlık sisteminin en önemli bileşenleridir. Tıp bilimi ve teknolojisindeki gelişmelere paralel olarak sağlık kurumları hızla değişmiş, önemleri gittikçe artmış ve sağlık harcamalarının önemli bir bölümünü tüketen sosyoekonomik kuruluşlar haline gelmişlerdir. Bu gelişim sağlık kurumlarının yönetilmesini güçleştirmiş ve sağlık kurumlarında finansal yönetimin önemini arttırmıştır.

Bir konuda alınacak kararların isabeti, o konudaki bilgilerin niteliği, niceliği ve güncelliğine bağlıdır. Sağlık kurumları yönetim faaliyetlerinde bilgi temininin önemi büyüktür. Finansal yönetim, sağlık kurumları yöneticilerine kurum hakkında finansal bilgiler sunmayı amaçlayan ve onların sağlıklı kararlar almasına yardımcı olan önemli bir araçtır.

Türkiye’de sağlık kurumlarında finansal yönetim alanında yazılı kaynak yetersizliği bulunmaktadır. Bu kitap ile alandaki yetersizliğin giderilmesine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, konular hem teorik olarak anlatılmış hem de uygulamadaki karşılıklarına da yer verilmeye çalışılmıştır.

Sevgili öğrencim ve de meslektaşım Prof. Dr. İsmail AĞIRBAŞ’ı, sağlık yönetimi alanına kazandırdığı bu değerli eserden dolayı kutluyor ve teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Mehmet Tokat
Ankara, 2014

2. Baskı Sunuş ve Teşekkür

Sağlık sektöründe yaşanan değişim ve dönüşüm sağlık kurumlarında finansal yönetimin ve maliyet analizinin önemini arttırmış ve bu alanlarda çalışmalar yapılmasını kaçınılmaz hale getirmiştir. Sağlık kurumları ayırt edici özellikleri nedeniyle, finansal yönetim ve maliyet analizi uygulamalarında güçlükler yaşanan kurumlardır. Bu nedenle sağlık kurumlarının finansal yönetim uygulamalarında ve maliyet analizi çalışmalarında dikkatli olunması gerekmektedir.

Mülkiyeti ve statüsü ne olursa olsun bütün sağlık kurumlarının amaçlarına ulaşması doğru finansal ve etkili maliyet yönetiminden geçmektedir. Türkiye sağlık sektörünün geldiği noktada, kamu sağlık kurumlarının tamamı ve özel sağlık kurumlarının büyük çoğunluğu aynı pastadan pay almaktadır. Bu durum Türkiye sağlık kurumlarında, finansal yönetimin ve maliyet analizinin önemini daha da arttırmıştır. Bu süreçte finansal olarak iyi yönetilen ve maliyetlerine hâkim olan sağlık kurumları diğer sağlık kurumlarından daha avantajlı olacaklardır.

Türkiye'nin idari yapısındaki değişiklikler nedeniyle kitabın 2. baskısının içeriğinde önemli değişiklikler olmuştur. Bu değişikliklerin tamamının kitabın içeriğine yansıtılmasına gayret edilmiştir. Ancak ikincil mevzuat düzenlemelerinin devam ettiği de unutulmamalıdır. 2. baskının hazırlık sürecinde yardımcı olan insanlara teşekkürü borç bilirim.

Meslektaşım Doç. Dr. Sebahattin TEKİNGÜNDÜZ kitap üzerinde gerekli düzeltmeleri yapmış ve önerilerde bulunmuştur. Meslektaşım, çalışma arkadaşım ve asistanlarım Meryem TURGUT ve Ferda IŞIKÇELİK yenilenen içerik ve şekilsel düzeltmelere yardımcı olmuşlardır. Yüksek lisans ve doktora öğrencilerim aldıkları ders kapsamında yaptıkları çalışmalar ile katkı sağlamışlardır.

Kitabın hazırlanmasında kendilerine ayırmam gereken zamanı kullandığım halde büyük bir özveri, sabır ve hoşgörüsü beni sürekli destekleyen eşim Sevil AĞIRBAŞ'a, kızlarım Duygu AĞIRBAŞ ve Sezil AĞIRBAŞ'a, kitabı yazmam için bana güç ve cesaret veren arkadaşlarıma ve Siyasal Kitapevinin tüm çalışanlarına çok teşekkür ederim.

Sağlık kurumları yönetimi alanına yararlı olmasını dilerim.

Prof. Dr. İsmail AĞIRBAŞ
Ankara, 2020

3. Baskı Sunuş ve Teşekkür

Herhangi bir sistemin amaçlarına başarılı bir şekilde ulaşması üç sacayağının sağlam olmasına bağlıdır. Bu sacayakları arz, örgütlenme ve finansmandır. Küresel ekonomik gelişmeler ve sağlık sektöründe yaşanan hızlı değişim ve dönüşüm sağlık kurumlarında finansal yönetimin ve maliyet analizinin önemini arttırmış ve bu alanlarda çalışmalar yapılmasını kaçınılmaz hale getirmiştir. Sağlık kurumları; sunulan hizmetlerin özellikleri nedeniyle, finansal yönetim ve maliyet analizi uygulamalarında güçlükler yaşanan kurumlardır. Bu nedenle sağlık kurumlarının finansal yönetim uygulamalarında ve maliyet analizi çalışmalarında dikkatli olunması ve profesyonel olarak yürütülmesi gerekmektedir.

Mülkiyeti ve statüsü ne olursa olsun sağlık kurumlarının amaçlarına ulaşması doğru finansal yönetim ile etkili maliyet yönetiminden geçmektedir. Türkiye sağlık sektörünün geldiği noktada, kamu sağlık kurumlarının tamamı ve özel sağlık kurumlarının büyük çoğunluğu aynı pastadan pay almaktadır. Bu durum Türkiye sağlık kurumlarında, finansal yönetimin ve maliyet analizinin önemini daha da arttırmıştır. Bu süreçte finansal olarak iyi yönetilen ve maliyetlerine hâkim olan sağlık kurumları diğer sağlık kurumlarından daha avantajlı olacak ve sektörde öne çıkacaktır.

Türkiye'nin idari yapısındaki değişikliğin sonuçlarından biri olarak hem genel hem de sektörel düzeyde değişimler devam etmektedir. Bu değişikliklerin tamamının kitabın içeriğine yansıtılmasına gayret edilmiştir. Ancak değişim sürecinin devam etmesi de unutulmamalıdır.

Meslektaşım, çalışma arkadaşım ve asistanım Ferda IŞIKÇELİK yenilenen içerik ve şekilsel düzeltmelere yardımcı olmuştur. Yüksek lisans ve doktora öğrencilerim aldıkları ders kapsamında yaptıkları çalışmalar ile katkı sağlamışlardır.

Yeni baskı da olsa kitap yazılması zor, emek isteyen ve fedakârlık gerektiren bir süreçtir. Bu süreçte kendilerine ayırmam gereken zamanı kullandığım halde büyük bir özveri, sabır ve hoşgörüyle beni destekleyen eşim Sevil AĞIRBAŞ'a, kızlarım Duygu AĞIRBAŞ ve Sezil AĞIRBAŞ'a, kitabı yazmam için bana güç ve cesaret veren arkadaşlarıma ve Siyasal Kitapevinin tüm çalışanlarına çok teşekkür ederim.

Sağlık kurumları yönetimi alanına yararlı olmasını dilerim.

Prof. Dr. İsmail AĞIRBAŞ
ANKARA, KASIM 2022